LIBRARY OF CONGRESS
WASHINGTON D C

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 135. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 23-го ЧЕРВНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 23, 1953. No. 135. VOL. LXI.

ТЕФТ СПОДІВАЄТЬСЯ ЗМІНИ ЗАКОНУ ПРО ПРАЦЮ

Вашингтн. — Провідник республіканців у Сенаті, Роберт А. Тефт заявив кореспондентам, що він сподівається змін у теперішньому законі про працю, що носить назву закону „Тефта-Гартлі". Він, як співавтор згаданого закону, був одним з членів неофіційної комісії, яка обговорила з президентом Айзенгавером запроєктовані республіканською більшістю зміни в законі. За думкою сенатора Тефта, вигляди на проведення змін у цьому законі є „досить добрі". Зміни ці зводились би до п'ятнадцяти пунктів, — тих, що найбільш викликують застереження з боку представників робітничого руху. Найголовнішим значенням закону „Тефта-Гартлі" було, окрім загального реґулювання праці, ствердження уповноважень президента країни у страйках, які мають важливе всекрайове значення. У склад неофіційної групи, що вияснює зміни в законі, окрім Тефта, входять визначні фахівці цієї ділянки, як керівник сенатської комісії праці, Алексaндер Смит, секретар торгівлі, Сінклер Вікс, секретар праці Мартін Деркі та інші. З них, цей останній, за твердженням сен. Тефта, має свою особливу думку щодо реґулювання праці, прихиляючись до пляну Тефта-Гартлі.

Гомфрі надіється, що понадприбутковий податок буде продовжений

Вашингтон. — Секретар скарбу Джордж М. Гомфрі надіється, що податок від надмірних прибутків буде продовжений на дальших шість місяців, це значить до кінця грудня цього року. Справа продовження цього податку застрягла в комісії засобів і метод, бо її голова конґресмен Д. А. Рід, республіканець з нюйоркського стейту, не хотів піддати її під наради комісії. Рід розмовляв про цю справу з президентом Айзенгавером, і заявив, що ця розмова відбулася в приязній атмосфері. Гомфрі надіється, що ще цього тижня справа продовження цього податку піде під наради комісії засобів і метод. Гомфрі каже, що конґресмен Рід має іншу думку в цій справі, але в Америці, коли панує різниця думок, то справу вирішує більшість.

Твори понад сорока авторів усунено з книгозбірень служби інформації

Ню Йорк. — Кореспонденти щоденника „Ню Йорк Таймс" провели досліди щодо нищення книжок в закордонних книгозбірнях служби інформації державного департаменту, представивши про це подрібне справоздання на сторінках згаданого часопису. Справоздання охоплює час від 19 лютого до 21 червня, себто час, коли видано шість довірочних вказівок в цій справі. Серед авторів, що їх твори усунено з закордонних книгозбірень, частина (16) викликали підозрення, відмовившись відповідати федеральним слідчим про їхні зв'язки з комуністами. Інші автори, що їх прізвищ не названо, висловлювались осудливо про політику ЗДА на Далекому Сході. Ще в інших випадках, усунення було спричинене особистим сприйманням вказівок з центру в книгозбірнях різних закордонних столиць. Таким чином, з полиць закордонних бібліотек державного департаменту зникли сотки книжок, проте вони не були знищені, лише відложені, як твори, що ними не належить користуватись. Нищення періодичних видань і книжок ствердженo в Токіо. Це сталось в початках очищування книгозбірень від комуністичних творів й цього більше не повторилось, бо проти нищення книжок виступив державний департамент у обіжнику з 15 травня. Значно пізніше, коли державний секретар Джан Ф. Доллес ствердив, що одинадцять книжок були спалені, громадська думка припускала, що це сталося в Сиднеї і Синґапурі, проти чого рішуче заперечив керівник інформаційної служби в Сиднеї.

КОМУНІСТИ РОБЛЯТЬ ГЕРОЇВ ЗІ СТРАЧЕНИХ АТОМОВИХ ШПИГУНІВ

Бруклин, Н. Й. — 21 червня відбувся в Бруклині похорон атомових шпигунів, які в 8 годині вечора 19 червня згинули на електричному кріслі в тюрмі Сінґ-Сінґ після того, як Верховний суд уневажнив стримання кари смерти більшістю 6 до 3 голосів, а президент Айзенгавер відмовився скористати з права ласки. Похорон відбувався з похоронного заведення Морріса в Бруклині, де в каплиці зайняли всі місця 330 членів родини та тих, що мали окремий дозвіл на вхід до каплиці. На вулицях згромадилася 10,000 товпа прихильників атомових шпигунів, а 200 поліціянтів і кількадесять детективів берегли порядку під час похорону. Рабін Абрагам Кронбах з Сінсінаті промовляв у тому дусі, щоб присутні мали зрозуміння для тих, що причинилися до смерти Розенберґів, але присутні закричали його могутнім „ні", так, що не можна було чути дальших слів промовця. Після похоронного обряду в каплиці присутні трьома автобусами й 300 приватними автами поїхали на Веллвуд кладовище на Лонґ Айленді, де промовляв головний оборонець Розенберґів, Блок, який сказав, що „Америка повинна знати, як це вже знає цілий світ, що Америка живе тепер під чоботом військової диктатури, яка переоділася в цивільні одяги. Ці люди не мають серця, вони мають каміння замість сердець. Вони мають тверді серця і тверді очі". — Далі адвокат Блок сказав, що він повторює ці слова, які він висловив перед закритими дверима президента Айзенгавера, генерального прокурора Бравнелла та директора Еф-Бі-Ай Дж. Едґара Гувера. У Вашинґтоні Блок назвав їх „убивниками", бо їхній „акт був холоднокровним убивством". Блок домагався, щоб не страчувати Розенберґів тоді, коли зачинається шабаш. „Це був нацизм, казав Блок, що вбив Розенберґів". — Комунальна фарма Кіббуц Гаоґен в Ізраїлі ухвалила адоптувати дітей Розенберґів. В московській „Правді" помістив статтю знаний большевицький аґітатор Ілля Еренбурґ, в якій написав, що це „було більше як злочин, — це було божевілля". — Розенберґів страчено в п'ятницю 19 червня на кілька хвилин перед заходом сонця, отже перед сабатом. В тому часі відбулася теж низка комуністичних демонстрацій в Ню Йорку та перед американськими амбасадами в Парижі і Лондоні.

ЗУСТРІЧ НА БЕРМУДАХ ВІДЛОЖЕНО ДО 8-го ЛИПНЯ

Вашингтон. — Вчора повідомлено з Білого Дому, що пляновану зустріч на Бермудах президента Айзенгавера з прем'єром Великої Британії й Франції відложено вже вдруге, цим разом до восьмого липня. Першу дату тієї зустрічі було встановлено на 17-го червня, але в тому часі наступила криза французького уряду й дату зустрічі перенесено до 29 червня. Тимчасом криза французького уряду продовжується й президент Айзенгавер в порозумінні з прем'єром Черчилем вважали, що краще буде пересунути остаточну дату зустрічі до липня. В офіціяльному проголошенні з Білого Дому сказано, що „теперішньою плянованою датою конференції на Бермудах є 8-го липня" та що президент Айзенгавер відлетить на Бермуду президентським літаком „Коломбія" в дні 7-го липня. В повідомленні дальше сказано, що цей плян ще залежить від згоди французького уряду та що французький амбасадор у Вашинґтоні дістав в цій справі відповідні інформації. Подібну заяву проголошено теж з канцелярії британського прем'єра Черчила. З поінформованих джерел заявляють, що коли б до того часу Франції все ще не пощастило перемогти теперішню урядову кризу, то можна б знайти відповідну іншу розв'язку для французької репрезентації на тих нарадах.

Бувший президент Труман на дозвіллі в столиці країни

Вашингтон. — Бувший президент Геррі Труман уперше по 20 січня, коли він виїхав з столиці, прибув сюди, як приватний громадянин, керуючи сам своїм автом. Вбраний він був у літню сорочку з короткими рукавами і був у доброму настрої, коли заявив кореспондентам, що він прибув сюди на дозвілля та щоб відбути кілька нарад у зв'язку з книгозбірнею його імени, що буде створена в Індепенденсі, Мо. Г. Труман заявив, що він не збирається відвідати президента Айзенгавера. „Він надто зайнятий, щоб стрічатися з кожним Томом, Діком чи Геррі, які прибувають у місто. Я не бачу причини, чому він бажав би бачити мене. Я є лише приватний громадянин", — сказав б. президент журналістам.

ВЕЛИКА МАНІФЕСТАЦІЯ В БАВНД БРУК В РОКОВИНИ ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

Бавнд Брук, Ню Джерзі. — Тут, в осередку Української Православної Церкви в З'єдинених Державах, відбулася в неділю, 21-го червня, велика каніфестація, в 20-ті роковини зорганізованого Москвою голоду в Україні. Маніфестація, що мала характер всенародного моління, відбулася згідно з постановою Собору Єпископів УПЦ в ЗДА і в ній взяло участь коло 5,000 народу. В програму урочистостей входила Заупокійна Літургія, яку відправили митрополит Іоан та архиєпископ Мстислав в сослуженні 32 священиків о год. 10-тій рано перед образом Св. Покрови, й після того Заупокійна Панахида. При відправах співали два хори, з Филаделфії й Ню Йорку, під дириґентурою проф. В. Завітневича з Ню Йорку й проф. Дідуха з Филаделфії. Особливо зворушливий був момент, коли маси народу впали на коліна та відспівали Вічную Пам'ять всім мученикам московського народовбивства в Україні. Був влаштований теж символічний цвинтар з 20 хрестами, на яких складено вінки з живих цвітів. Під час врочистостей промовляли обидва Владики, митрополит Іоан та архиєпископ Мстислав, як теж д-р Матвій Стахів і пані Віра Шпаківська з Филаделфії, очевидець голодової катастрофи в Україні.

„УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ" В НЮАРКУ З ПРИВОДУ МАНІФЕСТАЦІЇ В РОКОВИНИ ГОЛОДУ

Нюарк. — Не зважаючи на велику спеку, велика кількість українців з Нюарку та доколишніх місцевостей манiфестувало минулої неділі вулицями Нюарку й опісля у великій залі Моск Театру проти комуно-московського народовбивства в Україні, у зв'язку з великим голодом, зорганізованим Москвою в Україні 20 років тому. Посадник міста Нюарку п. Ліс П. Карлін з нагоди тієї маніфестації був проголосив неділю 21 червня „Українським Днем" в місті та закликав всіх громадян міста співпрацювати в тій маніфестації з їхніми „співгромадянами українського походження". Крім того, конґресмен Пітер Родіно з Нюарку втягнув до Конґресового Протоколу з 16-го червня довшу заяву про цю маніфестацію та її причини, вияснюючи при цьому страшний злочин Москви в організації голоду на Україні 20 років тому й героїчну боротьбу українського народу за свою волю. Обидва сенатори з Ню Джерзі, сенатор Смит і Гендриксон, губернатор стейту Ню Джерзі Алфред Дрискол, та деякі конґресмени прислали зібраним на маніфестації свої привіти. Окреме письмо з привітанням від президента Айзенгавера надіслав його адміністраційний асистент Е. Гюґ.

Маніфестацію в Моск Театрі попередив похід, що почався у Вашинґтон парку та пройшов головними вулицями міста до Моск Театру. Місцевий „Стар Леджер" нараховує, що в поході взяло участь 1,500 осіб і сам похід, з американськими й українськими прапорами, відповідними транспарентами, пластунами й молоддю СУМА в одностроях, представниками й членами поодиноких місцевих організацій, був добре зорганізований та виглядав імпозантно. Жалко тільки, що він відбувся в досить невідповідну пору, бо в неділю вполудне та під час великої спеки, що вигнала людей з міста над море й похід цей могло бачити тільки відносно мало людей.

Маніфестацію в залі започаткували об'єднані місцеві хори під проводом п. Т. Каськова, відспівавши американський і український національні гимни та пісню „Живи Україно". П. Каськів, що був почесним головою Маніфестаційного Комітету, теж відкрив формально саму маніфестацію, передавши дальший провід нею п. В. Пришлякові та адв. І. Романишинові. Головну промову на маніфестації виголосив проф. І. Вовчук, голова ООЧСУ та представник УККомітету на тій маніфестації. П. А. Куйбіда, який багато допоміг в підготовці маніфестації, відчитав листи й привіти від сенаторів, губернатора, конґресменів та адміністраційного асистента президента Айзенгавера, як теж завваги конґресмена Родіна з Конґресового Протоколу. Адв. Романишин відчитав резолюції англійською мовою а сот. Кононів українською мовою. В резолюціях засуджується московське народовбивство в Україні, зокрема великий голод, закликається американський та інші волелюбні народи допомогти у визвольних змаганнях поневолених Москвою народів, апелюється до Конґресу З'єдинених Держав створити окрему комісію, яка прослідила б московське народовбивство в Україні та закликається Об'єднані Нації негайно ратифікувати конвенцію проти народовбивства. Резолюції, що їх підписали члени Маніфестаційного Комітету Т. Каськів, В. Пришляк, В. Боровик та А. Куйбіда, були прийняті оплесками.

ПІВДЕННА КОРЕЯ НЕ ВІДСТУПАЄ ВІД СВОГО РІШЕННЯ ПРОДОВЖУВАТИ БОРОТЬБУ

ПРЕЗИДЕНТ РІ ЗАПОВІДАЄ ВІДКЛИКАННЯ СВОЇХ ВІЙСЬК З-ПІД КОМАНДУВАННЯ О.Н.

Сеул, Корея. — Південна Корея мала формально повідомити, що вона відкличе свої війська з-під командування Об'єднаних Націй та сама продовжуватиме боротьбу за повне визволення від комуністичних аґресорів, якщо б альянти підписали з ними перемир'я на теперішніх умовах. Це остаточно виключає сподіване завішення зброї й розвіває всі надії на перемир'я, хиба, що альянти й комуністи найшли б якусь форму сепаратного перемир'я, без участи корейців. Рішення корейського уряду в цій справі передано в окремому листі президента Синґмана Рі до президента Айзенгавера та альянтського головного команданта на Далекому Сході — ген. Кларка. Повний текст листа президента Рі буде проголошений щойно за кілька днів. Тимчасом в Панмунджом відбулася чергова пленарна сесія обидвох делеґацій. Її скликали комуністи, попереджуючи, що вони мають до обговорення „важливу справу". Цією важливою справою були два їхні домагання: 1). альянтські ґарантії, що Південна Корея підпорядкується постановам про перемир'я, та 2) що всі 25,000 антикомуністичних північних корейців, які були звільнені з наказу президента Синґмана Рі з таборів воєнно-полонених, будуть повернені назад до таборів. Жадного з тих домагань не можуть альянти задовольнити, а президент Рі заявив, що як довго північна частина Кореї залишається в руках півтора мільйона комуно-китайських наїзників, так довго не може бути й мови про будь-яке перемир'я. Все це створило ситуацію, з якої не легко можна знайти вихід. Альянти досі вважали, що коли остаточно прийде до перемир'я й воно буде підписане, тоді вже „якось то буде" й з корейцями та що вони до того перемир'я достосуються. Тимчасом виявляється, що корейці не тільки не думають достосуватись, але навпаки, роблять рішучі заходи, до яких мусять застосуватися альянти. Президент Рі вважає, що альянти, погоджуючись на теперішні умови перемир'я й залишаючи половину Кореї на призволяще червоних, відступили від своєї цілі, для якої вони прийшли до Кореї та за яку досі воювали. Рі твердив: „На ділі, це Об'єднані Нації, а не ми відступаємо від нашої мети. Але, якщо ОН бажають перемир'я на теперішніх умовинах, то ми, очевидно, нічого не можемо вдіяти проти цього. Ми не думаємо просити їх, щоб вони залишились тут проти своєї волі та боролись з нами. Все, чого ми прохаємо, це нашого права змагати до нашої мети тими засобами, на які нас стати". Президент Рі переконаний, що південно-корейські війська, які тепер займають і вдержують добру половину цілого корейського фронту, будуть беззастережно льояльні до очолюваного ними південно-корейського уряду, а не до будь-кого іншого, якщоб прийшлося відкликати їх з-під спільного альянтського командування. Президент Рі заявив, що він здає собі справу з того, що велика част світової опінії є тепер проти нього, але він переконаний, що історія виправдає становище корейців, так як не виправдала колишньої згоди демократій на те, що вони „святого спокою ради" дозволяли Гітлерові поглочувати одну країну за другою, аж доки не прийшло до нової світової війни. Рі високо оцінює американську приязнь і переконаний, що президент Айзенгавер не тільки бажає добра Кореї, але й цілком певно змагатиме здійснити свою обіцянку щодо об'єднання Кореї мирними засобами. Діло тільки в тому, що південні корейці не вірять в успіх таких мирних засобів та переконані, що американці не ставляться реалістично до комуністів та загрози з їхнього боку для вільного світу.

ГЕН. КЛАРК ВІДБУВ НАРАДИ З ПРЕЗИДЕНТОМ РІ

Сеул, Корея. — В останній хвилині наспіло радіоповідомлення, що ген. Марк Кларк, головний командант альянтських збройних сил на Далекому Сході, прилетів літаком з Токіо до Кореї та відбув одногодинні наради з корейським президентом Синґманом Рі. Після тих нарад ген. Кларк заявив на пресовій конференції, що він уповноважений підписати договір про перемир'я в Кореї навіть без згоди південно-корейського уряду, хоч від цієї згоди може залежати переведення в життя договору про перемир'я. Згідно з твердженням ген. Кларка, предметом його нарад з президентом Рі були власне справи перемир'я та звільнених з наказу президента Рі коло 27,000 північно-корейських полонених. Ген. Кларк потвердив можливість плянованого президентом Рі відкликання 60 південно-корейських дивізій з-під командування Об'єднаних Націй, але заявив, що така можливість не загрожує ще безпосередньо та що президент Рі не зробить того без попередньої консультації з альянтським командуванням. Ген. Кларк рішучо відкинув комуністичні закиди, що президент Рі мав звільнити полонених за „тихою згодою" альянтського командування. Разом з ген. Кларком прилетів до Кореї теж амбасадор Роберт Д. Морфі, політичний дорадник при головному командуванні Об'єднаних Націй на Далекому Сході. Він мав привезти зі собою ще одного листа президента Айзенгавера до президента Рі, в якому преидент Айзенгавер попереджує, що Америка рішена підписати перемир'я на теперішніх умовах з червоними.

Продовжуються заворушення в Східній Німеччині

Берлін. — З поодиноких міст і місцевостей Східньої Німеччини все ще надходять повідомлення про серйозні виступи місцевого населення проти совєтської окупаційної влади та встановленого нею німецького комуністичного режиму. Згідно з дотеперішніми повідомленнями такі заворушення відбулися в 14 містах, включно з совєтським сектором Берліну, й в них проголошено стан облоги. В останньому офіціяльна комуно-німецька пресова агенція повідомила про підложення вогню „ворогами народу" в одній фабриці в Нахтерштедт в Саксонії. Тимчасом, совєтське командування відповіло на спільну ноту західніх альянтів в справі облоги Берліну та перервання руху між східньою й західньою частиною міста. Совєти обвинувачують альянтів в спричиненні тих заворушень та заявляють, що вони полегшать стан облоги й відновлять рух щойно тоді, як дістануть від альянтів запевнення, що ті „перестануть висилати до Східнього Берліну своїх провокаторів та інші злочинні елементи". Щойно тепер виявляється, що минулої середи страйк був охопив практично цілу Східню Німеччину від Балтику аж до чеського кордону та мав характер всенародного повстання проти комуністичного режиму.

Сенатор Мек Карті про переслухання комуністів

Вашингтон. — Сенатор МекКарті, голова постійної провірочної сенатської підкомісії, взяв участь у дискусії через телевізійну станцію NBC разом із Полем Скотт-Ренконом. Скот-Ренкон заявив, що в Европі панує переконання, що в ЗДА люди бояться свідчити і признаватися до давнішої вини, щоб не стратити праці. Сенатор МекКарті заявив, що ясна відповідь перед комісією „так" або „ні" нікому не загрожує, бо за давнішу приналежність до комуністичної партії нікого не карається. Але хто заслонюється конституційними привілеями і не хоче відповідати, це значить, що він своєю мовчанкою признається до злочину, хоч до цього голосно не признається. Далі МекКарті гостро виступив проти професора Айнштайна, який взивав науковців, щоб не відповідали перед комісією. „Ті всі, що так роблять, чи їхнє прізвище Айнштайн, чи Джонес, — вони нельояльні й недобрі американці", — казав сенатор МекКарті.

Дюї і Дріскол вносять закон про припинення злочинів у портах

Олбані, Н. Й. — Губернатор нюйоркського стейту Томас Дюї вніс закон до стейтових законодавчих тіл, який уможливив би очистити нюйорські порти від злочинців, які там панують. Цей закон заборонить існування тих портових профспілок, на чолі яких стоять люди, що були карані за злочини. Станеться це в той спосіб, що ці відділи портових профспілок не матимуть права збирати фонди при допомозі вкладок від робітників, і в той спосіб не зможуть існувати. Досі виявилоси, що майже половина портових профспілок мала урядовцями людей, які були карані за злочини. Не знати, який вплив матиме цей закон на головну управу вантажних робітників, яка дістає гроші не безпосередньо від робітників, тільки від профспілкових відділів. Але коли відділи не матимуть фондів, то вони не зможуть платити вкладок головній управі. З Трентону повідомляють, що подібний акон вніс до стейтових законодавчих тіл і губернатор Дріскол.

Літо почалося найгарячішим днем

Ню Йорк. — В неділю, 21 червня, був перший календарний день літа й рівночасно найгарячіший день не тільки в цьому році, але й взагалі в історії міста. О год. 2:10 пополудні висота температури офіціяльно виносила 93.7 ступнів, але в місті вона доходила до 100 ступнів (Фаренгайта) й більше. Ця спека „вигнала" з міста мільйони населення, що заповнили доколишні морські пляжі, парки та інші відпочинкові й розвагові місця, шукаючи тіні й прохолоди. Понад мільйон людей було на пляжах на Коні Айленд та на Ракавей. Крім кількох нещасливих випадків на пляжах, та сонячних ударів, коротка й нагла громовиця після полудня вбила 3 особи на Бронксі.

Москва закликає до „максимальної пильности" проти американської „змови"

Москва. — „Правда", орган Центрального Комітету совєтської комуністичної партії, надрукувала вчора редакційну статтю, в якій закликає „совєтські народи" до „максимальної пильности" проти „підривних зусиль американської розвідки", скерованих проти Совєтського Союзу. „Правда" покликується при цьому на ухвалення Конґресом 95,700,000 долярів на підтримку „анти-комуністичного підпілля в Европі й Азії", маючи на думці, правдоподібно відомих 100,000,000 долярів, призначених на підставі резолюції Керстена на допомогу втікачам з-поза залізної заслони. В статті „Правда" покликується на відоме повідомлення совєтського міністерства внутрішніх справ про схоплення на території підсовєтської України чотирьох скинених американцями „парашутистів".

Американський кореспондент про революційні сили в Мадярщині

Ню Йорк Таймс почав друкувати серію статтей свого кореспондента С. Л. Солцберґа, який недавно відвідав комуністичну Мадярщину й за звірхнім спокоєм побачив могутні революційні сили, які в кожній хвилині можуть вибухнути. Своє враження з поїздки до Мадярщини порівнює згаданий кореспондент з враженням того мандрівника, що пнеться на верх Везувія. Все навколо здається мирне й спокійне, але рівночасно переважає свідомість, що внутрі клекотить вулькан, який в кожній хвилині готовий вибухнути та гарячою лявою залити все навколо.

БУВШІ ПРЕМ'ЄРИ ФРАНЦІЇ НАМАГАЮТЬСЯ РОЗВ'ЯЗАТИ УРЯДОВУ КРИЗУ

Париж. — Французька Національна Асамблея відкинула чотирьох кандидатів на прем'єра й криза французького уряду увійшла в свій другий місяць. Щоб вийти з тієї безвиглядної ситуації, президент Оріл звернувся до всіх вісьмох бувших прем'єрів Франції за останніх 6 років та прохав їх приготовити спільну програму, яка мала б вимагану законом більшість в Асамблеї. Бувші прем'єри прийняли пропозицію президента й приготовили таку програму, а розглядаючись за політиком, який міг би ту програму здійснювати на пості прем'єра, през. Оріол і його дорадники погодились, що на це ще найбільше надається Антуан Піне, який за час свого попереднього прем'єрства був здобув собі велику популярність серед французьких мас. Захід, натомість, вважає, що це власне Піне нічого не зробив, щоб ратифікувати договір про европейську оборонну спільноту, нащо спеціяльно настоює Америка.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобв'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„СИМПТОМ НЕСПОКОЮ"

Почувши вістку про бунт німецьких робітників в Східньому Берліні, сенатор Ал. Вайлі, республіканець з Висконсин, голова Сенатської Комісії для закордонних справ, висловився про ці протикомуністичні демонстрації так: „Це безсумнівно симптом неспокою в Совєтському Союзі та його комуністичних сателітах".

Як знаємо, ця берлінська „ознака неспокою" викликала всюди надзвичайне враження. Появилися статті, повні похвал для німецького народу, що так „славно заявився за свободу і проти тиранії". Також зв'язано неспокій в Східній Німеччині з неспокоями в Чехословаччині та Польщі, а в першу чергу з останньою чисткою в Україні та подібними чистками в балтійських країнах, зокрема в Литві. Стверджено теж і русифікацію в усіх країнах совєтської сфери впливів та ненависть, яку вона там зродила.

Як знаємо, на „неспокої" і „бунти" в Україні, що коштували український нарід мільйони жертв, Захід не звертав серйозної уваги, ні теж на боротьбу Української Повстанської Армії, що вже належить до найновішої доби. Та добре, що хоч бунт робітників в Східньому Берліні зазнав іншої долі, бо таким чином стримано — бодай на якийсь час — угодовство, яке виявило себе так яскраво в демократіях, як Кремль взявся по смерти Сталіна за черговий обман „замирення", виготовлений Маленковим. Згадуючи Маленкова годі поминути вістку про вбивство Маленкова, яку розголосив полк. Еймос. Його мала вбити кліка, що суперничила з ним за владу. Полк Еймос, що сам працював довгі літа в контррозвідці, мав дістати ту вістку від осіб, що мають зв'язки з підпольними організаціями за Залізною Заслоною. Не віримо в правдивість цеї вістки, але не квестіонуємо, що вона поширена в сателітських країнах. Це теж вказує на те, що в Москві щось „вариться" та що ця обставина облегшує „неспокої", які дійсно проявляються. Тим теж вияснюють наглий поспіх Кремлю з перемир'ям в Кореї.

Ці „неспокої" є для Заходу дуже важливі, бо він уже якби погоджувався з станом, який заіснував в Европі, бажаючи забезпечити себе тільки перед новою совєтською аґресією. Він же і за торгівлю з СССР, і за допущення червоного Китаю до Об'єднаних Націй і за розмову „Трьох" чи „Чотирьох", цілком так, як за добрих часів Рузвелта. Мовляв, нема ради; інакше — атомова війна і кінець людській цивілізації. Берлінський інцидент, як судити по тому, що передають пресові звідомлення з різних країн, зробив свого роду пролом у фаталістичному наставленні Заходу до Кремлю. Захід побачив власними очима, що в Совєтах духа волі не може вбити навіть і кремлівський терор. Захід вправді чув про це, як і про спротиви і бунти в Совєтах теж давніше, але він в те не вірив. Совєтська пропаґанда так притупила його розум своїми брехнями, що він уже почав погоджуватись з совєтськими загарбаннями чужих країн та з совєтським терором як таким лихом, якому він не в силі зарадити. А тимчасом так не є: доказом цього бунт робітників у Східньому Берліні. Так тепер пишуть. Тільки біда, що навіть і тепер не витягають з цього логічних висновків.

Революційним рухам чи бунтам під Совєтами годі тільки придивлятись, їм треба допомагати, їх треба підтримувати. Демократії повинні вже раз знати, що всі підбиті й поневолені Москвою народи були і є проти Кремлю. Те, що сталося в Східньому Берліні, станеться у всіх немосковських територіях, коли б почався справжній наступ на Кремль. Сьогодні Москва зненавиджена всіми підбитими нею країнами. „Симптон неспокою", про який згадав сенатор Вайлі, проявлявся вже давно в Совєтах, але він був для Заходу тільки сенсаційною вісткою, а не дійсністю, голосом розпачу мільйонів, що шукали у вільному світі підпори і оборони. Якщо й берлінський „симптом неспокою" буде теж тільки „сенсаційною вісткою", а не початком серйозної акції для повалення влади Кремлю, то вільний світ гірко це відпокутує. „Голос Америки" передав вістку про бунт робітників в Берліні під Совєтами різними мовами. Ця вістка дійде певно теж і до відома підбитих Москвою народів. Але чи це все, що Америка може передати тим народам у такому моменті?

Справедлива і несправедлива війна

В розмові з кореспондентом „Правди", в лютому 1951 року, Сталін говорив, що американські і англійські війська в Кореї не бажають воювати, бо вважають цю війну несправедливою. Проте ці ж війська не гірше воювали від військ інших союзників в другу світову війну проти німців і японців, бо вважали цю війну справедливою.

Щоб чимсь виправдати свою аґресію у всьому світі, московська пропаґанда видумала теорію про справедливі і несправедливі війни. За цією теорією справедливими війнами є ті війни, які провадять комуністи, або як їх вони провокаційно називають визвольними війнами. Всі війни, які не сприяють захопленню комуністами влади, є несправедливі війни. Політичний Словник (Москва, 1940) так пояснює ставлення комуністичного світу до воєн:

„Большевики борються проти захватницьких, несправедливих воєн і підтримують справедливі, визвольні війни, які мають своєю метою або охорону народу від зовнішнього нападу і спроб його поневолення, або звільнення народу від рабства капіталізму, або, нарешті, звільнення колоній і залежних країн від гніту імперіялістів".

За комуністичною теорією суспільство так розвивається, що на зміну капіталістичному ладові неодмінно має прийти комуністичний. Капіталізм добровільно, проживши свій законний вік, не хоче сходити з світової арени і силою втримується при владі. Тому збройна боротьба проти нього є справедлива, законна і неминуча. Ця війна проґресивна. Але коли капіталістичний світ бореться проти цієї, скерованої проти нього „справедливої" війни, то ця боротьба „капіталістів" трактується як несправедлива, реакційна, така, що гальмує суспільний розвиток.

Також і національно-визвольні війни комуністична теорія вважає не завжди проґресивними і справедливими, а лише в тому випадку, коли їх очолюють комуністи. Але коли визвольну боротьбу очолює національна некомуністична інтеліґенція (буржуазія, звідси і термін „буржуазний націоналізм"), то така боротьба є несправедливою, бо національна буржуазія нібито не прагне визволити свій нарід, а лише бореться за право його поневолити.

Теорія про справедливу і несправедливу війну подана в Короткому курсі історії ВКП (б), книжці, яка в СССР править за комуністичну евангелію. Обов'язком підсовєтського громадянина, незалежно від освіти і професії, є детальне вивчення всього того, що написане в цій книжці. І не лише вивчити, а й сприймати її теорію як найвищу правду, поза якою не існує жодної іншої. В такому політичному кліматі вже виросли цілі покоління. Всі світові події ця ґенерація спрощено ділить на справедливі і несправедливі. Керівна верхівка СССР тому і веде себе зухвало у відношенні до зовнішнього світу, бо переконана в тому, що вона робить справедливо.

Коли дійде до замирення в Кореї, то московська пропаґанда поспішить цей факт висвітлити як поразку західніх демократій, які, ведучи проти корейського народу несправедливу війну, перелякалися масового світового руху за мир і скапітулювали.

(Л Л)

Ярослав Курдидик

Що буде після Кореї?

Усе те, що пишеться в пресі про мир, можна звести в основному до одного питання: яка буде насправді майбутня розв'язка спору між Сходом і Заходом після припинення — як влучно називають — „малої війни" в Кореї? Сьогодні є щораз більше таких голосів, що обмірковують, як виглядатиме „велика війна", де і як розтягатимуться її фронти та скільки збройної сили матимуть одна й друга сторони. Можна уявити собі, якими маштабом охоплюють та міряють фахівці майбутню „велику війну", коли теперішню війну в Кореї, яка вже має за собою понад 2 мільйони жертв у людях і коштує біля 20 більйонів долярів, називають „малою"... Мабуть дуже мало залишилося у світі таких оптимістів, які вірять, що перемир'ям у Панмунджомі можна буде остаточно зліквідувати ті великі розбіжності, що лежать глибше й сягають дальше бойового фронту в Кореї.

Такі питання, як про уклад сил обох партнерів, як вони будуть розділені й розположені та де точно будуть ті місця, що перші спалахнуть вогнем і звідкіль розпічне котитися за стратеґічним підрахунком, нищівний вал війни, зводиться в основному до більше, або менше вдатних теоретичних міркувань та припущень. Проте на основі вісток про те, як большевики розбудовують свою військову машину зреорганізувавши воєнну фльоту та перевівши цілий ряд організаційних і мобілізаційних новостей в інших родах зброї, можна твердити, що всі кремлівські заяви про мир, це тільки димові заслони, які мають прикрити дійсні ходи большевицько-московського імперіялістичного загарбництва. Всі оті внутрішні невеликі „переміни" й „реформи" в сателітських державах Московії це намагання показати перед світом, що в них думають про краще життя а не війну. Але на ділі все зводиться в большевиків до одного, а саме до цілковитого контролю в руках Булґанін-Берія і їхньої найближчої кліки над внутрішньою безпекою й зовнішньою силою країни. Сполука міністерства війни й міністерства фльоти в одно міністерство оборони, як і створення окремих воєнних округ, які під час війни творили воєнні групи з тим, що їх основно зреорганізовано, перебудовано й поширено, підтверджують воєнні задуми Кремлю. Кожній із тих армейських груп призначене завдання „обосічного меча" ,тобто, її засягу дій в офензивному й дефензивному характері на випадок війни. За останніми вістками усіх таких груп має бути сім:

1. Армійська Група Північ (Ленінград). Оперативний засяг Північна Европа й арктична прибережна смуга. 2.) Армійська Група Захід (Мінськ). Оперативний засяг Середуща й Західна Европа. 3.) Армійська Група Південь (Одеса). Оперативний засяг Балкани й полоса Середземного моря. 4.) Арм. Група Кавказ, оперативний засяг Персія-Туреччина. 5.) Арм. Група Туркестан, оперативний засяг Середня Азія з намаганням пробитися головним чином до Індії. 6.) Арм. Група Далекий Схід (Владивосток) з окремим штабом у Хабаровську, оперативне завдання якого — побережжя Тихого Океану й Американський континент. 7.) Арм. Група Брянськ, т. зв. загальна стратеґічна резерва, яка мала б на випадок потреби підсилити найбільш загрожену в евентуальній війні котрунебудь із згаданих Армійських Груп.

Всім цим групам, а головним чином Далекосхідній Арм. Групі додано ще окреме т. зв. „військово-політичне управління". Його завдання — поширити й поглибити при допомозі дарової сили робітників-каторжан нищівну силу такої групи в її імперіялістичній експанзії. І так, наприклад, уже від довшого часу перемінено півострови Чукоту й Камчатку в ізольовані зони з концтаборами, в яких сотні тисяч робітників працюють важко при розбудові фортифікацій та підземних літовищ ,складів і майстерень.

Головні порти, Владивосток і Магадан, що вважаються випадовими базами на американське побережжя, получені вже добрими битими шляхами з Хабаровськом і Николаєвськом, де зосереджені головні військові резерви Далекого Сходу.

Нещодавно шведська преса подала була навіть імена командирів поодиноких Армійських Груп, але — як можна здогадуватися — з приходом до влади Маленкова „керівництво" цих груп теж змінилося. Але не змінилося в тому всьому одне, а саме послідовна розбудова большевицької військової машини, призначеної на підбій решти світу.

На могилу Степана Барана

З невимовним жалем сприйняла українська громадськість вістку про смерть д-ра Степана Барана. Вся наша національна українська преса відповідними сповіщеннями та статтями-некрологами достойно вшанувала світлу пам'ять Спочилого. Тлінні останки Покійного спочили в чужій землі, душа його в мандрівці до осель небесних, але Його заслуги і діла для рідного народу живі.

При свіжій могилі за старим козацьким звичаєм кидаємо на прощання грудочку землі. Так і я дозволю собі замість грудки землі кинути хоч цих кілька теплих слів на могилу незабутнього Покійника.

Ім'я д-ра Степана Барана було відомим кожному свідомому членові нашого народу в Західних землях України. Довгими роками, виконуючи сумлінно обов'язки посла в польському соймі та мужньо обороняючи слушні права своїх земляків, ім'я його стало популярним також в Холмщині і на Волині. Коли, в передвоєнні роки, польський терор особливо посилився на цих землях, то наші люди, особливо з Волині, намагаючись себе боронити перед тиском польської влади, часто шукали оборони та правної поради саме в д-ра Барана.

Ці безпосередні зустрічі д-ра Барана з українцями з Волині та Холмщини дали йому нагоду практично запізнатися не тільки зі складними національно-громадськими проблемами цих земель, але також і зі складними проблемами Православної Церкви в межах тогочасної Польщі. Це потім знайшло свій конкретний вияв в обороні ним прав православних українців в польському соймі, а пізніше у видатній допомозі при організації церковного життя на Холмщині і Підляшші за часів вже німецької влади.

Глибоко розуміючи вагу відродження Української Церкви на тяжко потерпівшій за польського панування Холмщині і Підляшші, — покійний, як визначний український політик і досвідчений правник, приклав немало свого розуму і праці для справи упорядкування церковних відносин в межах Генерал-Губернаторства. За цей труд пам'ять про нього на тих наших многострадальних землях буде жити вічно.

На еміграції, в роки нашого ісходу з рідної землі, до авторитетного голосу д-ра Барана прислуховувався з найбільшою увагою увесь наш загал. Його журналістичні публікації були будуючі та додатньо впливали на наше, делікатно висловлюючись, зрізничковане партійністю еміґрантське життя.

Автор цих рядків мав особливе щастя ближче запізнатися з покійним в літі 1950 року в Мюнхені на .т. зв Функ-касарнях під час перебування на еміґраційній комісії. Мені довелося більше місяця мешкати з Покійним в одній кімнаті, де крім нас перебувало ще 10 осіб різного віку. Не трудно собі уявити, який завжди денервуючий рух панував в цій кімнаті, що посилювався ще безнастанним галасом таборових гучномовців, які на цілий табор подавали різні накази і оголошення. Не зважаючи на зовсім невідповідні умови до праці, д-р Баран навіть і в таких тяжких умовинах, у вільні хвилини від всяких лікарських переглядів та комісій, — працював систематично кожного дня. Його ліжко було буквально завалене різного роду науковими книжками, бо в кімнаті не було ані стола, ані самої примітивної етажерки. Реґулярно, два рази на тиждень, він приносив з німецьких бібліотек грубі томи наукових праць, з яких черпав матеріяли для своїх публікацій та журналістичних статтей. Кожне питання він перевіряв з найбільшою старанністю та сумлінністю. Його день починався зі сходом сонця. Встаючи в семій рано, я вже находив його ліжко опустілим. Вставши рано, він тихо, щоб нікого не збудити, виходив на коридор і там на віконниці, влаштувавши свої книжки та записки, працював кілька годин, доки ще всі спали. А як в коридорі робилося більш гамірно, як в кімнаті, він переносився знов на своє ліжко, так заглиблюючись в свою працю, що здавалося, не помічав зовсім свого довкілля. Тільки у вечірні години, коли кінчалися усі таборові формальності та коли життя в таборі дещо пригасало, любив Покійний іти в товаристві на прохід або знайти денебудь затишний куток, щоб побесідувати про актуальні громадські справи. Часто мені доводилося Йому товаришити в таких проходах та говорити, головно на церковні теми. Покійний дуже цікавився всіми подіями, що заіснували в Україні, зокрема в церковному житті в час німецької окупації. Він тяжко переживав трагедію нашого народу.

Хай цих кілька моїх рядків, поєднаних з молитовною пам'яттю про Покійного, заступлять грудочку землі на його свіжу і дорогу нам могилу.

о. Прот. С. Гаюк

Д-р Дмитро Бучинський (Мадрід)

„Зажурились панки-ляшки..."

Мало християнський — хоч називає себе католицьким — польський тижневик „Оржел Бялий" (ч. 19) помістив статтю ніби рецензію, озаголовлену „Пропаґандою без маски", в якій один з хоробрих Швейків, Юзеф Каліновскі, можливо, що навіть потомок горезвісного Каліновського, що колись так ревно ширив „правдиве християнство" на українській землі, нахабно накинувся на італійське видання „Перші заковані, біла книга про релігійне переслідування в Україні".

З брутальних висловів та наук, що їх дає цей „шляхціц", можна догадатись, що сам він належав до тих місіонерів, що до 1939 року здобував „овєчкі" для „рації стану" баґнетом, нищив і грабив українські, таки християнські церкви ,вкриваючи ось так своє ім'я „геройством". Про це Каліновскі навіть не згадує, бо це в його словнику не називається переслідуванням, а лиш навертанням на „правдзівон в'ярен".

Дуже його заболіло це, що в згаданій книжці, без спеціяльної інтенції, польське загарбництво західньоукраїнських земель названо правдивим ім'ям окупаційною владою ,що на ситуаційній карті Посяння, Лемківщина, Холмщина й Підляшшя включені до відвічних українських земель, не дивлячись на це, що Москва „подарувала" їх великодушно Варшаві.

Це так розбісило Каліновского, що він називає „книжку не поважною і шкідливою для українців", добачує в ній фальшивий політичний крок, називаючи його „політикою захланного націоналізму, що приносить тільки шкоди, бо вона означає брак політичного реалізму!"

В заключно-повчаючій частині свого памфлету місіонер запевняє, що акції самостійної України на світовому ринку нині стоять дуже низько чи стисліше їх зовсім не нотують.

Стільки нового вніс Каліновскі до теми про релігійне переслідування на українській землі.

Ясне, що Каліновскі — це безтямний шовініст, але шовініст у повному й найсуттєвішому значенні. Шовініст не той ,що боронить своїх прав до рідної землі, бо цим він сповняє тільки святі обов'язки дані людині Богом і людською справедливістю. Шовініст — це загарбник чужої власности, насильник чужої волі, чи простішими словами грабіжник-злочинець. Шовініст Каліновскі не думає про чесну працю на своїй власній землі, а мріє про „моцарство з колоніями", про ті „нєщенсні скравкі кресуф всходніх" зо Львовом та Вільном. Для нього не є суттєве рятування своєї батьківщини, що конає сьогодні в московських пазурах, карається саме через загарбництво таких польських патріотів як Каліновскі. Він мріє навіть ще й в такий час про несправедливість і поневолення інших народів .

Що ж вимагати від сліпця, від рубаного поліна, коли він книжку про релігійне переслідування називає пропаґандою, і то не абиякою, а фальшивою і шкідливою. Коли ця „Біла Книжка" є для Каліновского політичною пропаґандою, то як назвати польські т. зв. історичні праці, під якими підписуються польські вчені та академії, якими вони одурюють не лиш себе та свій нещасний нарід, але обманюють ними ще й світ. Ми знаємо, що кожне слово нашої правди на чужинецькій мові дуже іритує „каліновскіх". Але хіба це наша вина, що вони одурювали світ і тепер вилазить шило з мішка?

„Книжка не поважна й шкідлива для українців" — твердить Каліновскі

Треба бути вдячним Каліновскім, що так піклуються нашим добром та доброю славою української землі. Ми дуже добре розуміємо біль Каліновського. А чи наші акції на світовій біржі нотують, чи ні, хай Каліновского голова не болить. Добре що такі акції є, бо як не сьогодні ,то завтра будуть ними цікавитися.

Реальніше думав би Каліновский і був би більшим патріотом ,коли б так краще приглянувся, як то польські акції щезають зо світових ринків як безвартісні папери, бо це був би політичний реалізм. Тоді менше думав би про Львів та Вильно, а більше про Варшаву.

Юрко Степовий

ТРУДНОЩІ РОСТУ

(Розділ з ненадрукованої повісті)

Стомилевими кроками маршував по Україні голод 1933 року. Він косив чоловіків і жінок, старих і малих — усе споконвічних трударів плодючої землі. Україна нагадувала суцільний цвинтар.

Град стольний Київ, насторожившись, прислухався до шматуючого душу плачу мамів і дітей, що простягали руки до прохожих і благали крихту хліба. Але того плачу ніхто не чув. Усі були німі і глухі до народних сліз і горя, бо кожний підтюпцем поспішав до свого житла з надією, що на столі лежить хоч окраєць 300 грамового гливтяка та якась „баланда" (рідкий суп) з сої.

Розкішні каштани по Фундуклїївській принишкли, — немов прислухалися до відчайдушного плачу і стогону по вулиці. Високі і стрункі тополі по Бульварі Шевченка тужно гули, затягаючи похоронну мелодію над трупами. Голосно співали „Вічную пам'ять" телефонні дроти по Брест-Литовській Шосі над сконалими.

Але на Льва Марковича Орлика, голову обласної філії РАТАУ (Радіо-Телеграфне Аґенство України), аж ніяк це не діяло, бо він сидів собі у своєму затишному кабінеті, попивав пахучу „торгсінівську" каву (мабуть Бонекафе, тоді ми ще на цьому не розумілися, бо крім зварених вишневих дубців, тоді ще ні про які напої не мали поняття) і заїдав бутербродами, товсто намащеними маслом і паюсною ікрою. Перед ним ціла купа свіжих газет нічного випуску. Він недбало переглядає заголовки, смакує над окремими з них, а іноді й захоплено вигукує вголос: „Молодці хлопці! Добре роблять! Нещадно торощать клясового ворога, що не хоче чесно працювати в колгоспах. Ковпик молодчина, чудово робить в Переяслівському районі, що сам особисто щоранку виганяє на поле й пухлих. Інакше не перебороти труднощів росту".

— І ото таки голова у Миколи Несторовича (Секретар Київського Обкому), не гірше Павла Петровича (секретар ЦК КП(б)У Постишев), — міркував у голос Орлик, — то ж таки винести історичну постанову про надсилку спеціяльних уповноважених Обкому партії на ліквідацію прориву до кожного району не проста собі справа, а дуже серйозна і розумна. Чудову голову має тов. Демченко, — продовжував голосно міркувати голова РАТАУ, — бо як же інакше можна викорчувати петлюрівське охвістя, як не силою, не залізною большевицькою розправою. Не дарма же тов. Ленін учив нас, що: „Диктатура пролетаріяту є кривава і безкровна, адміністративна і педагогічна боротьба..." Ото ж Микола Несторович напевне добре простудіював Леніна.

Присмні міркування Орлика над свіжими газетами і за пахучою кавою перервав упевнений стук у двері. Між порт'єрами в турецькому стилі, що звисали над дверима, показалася постать невеличкого худорлявого Івана Якимовича Клепки, інструктора сектора преси Київського обкому КП(б)У.

Іван Якимович, щуплий хлопчина, з великим пасмом рудого волосся, що звисало через увесь благенький плоский лоб, з величезною течкою леніґрадської шкіри, в захисного коліру старенькому галіфе, в такого самого коліру розстебнутій на три ґудзики сорочці — типовий стиль одягу партійних працівників — підійшов до самого столу начальника, гупнув важку течку на стіл, а потім гупнув і сам у крісло і аж тоді промовив: „Здоров начальство! Як жисть молодая?"

Орлик підвів голову, посміхнувся підлесливо до начальства з Обкому, поляпав Клепку по плечах і промовив:

— А я оце, брате, все не можу надивуватися постановою Обкому партії, дивуюся спритності розуму Миколи Несторовича. І яка тільки світла в нього голова! Просто ціла палата розуму!

— А я приніс тобі нову постанову. Далеко важливішу і мудрішу, — перервав його Іван Якимович.

Він розстебнув солідні подвійні замки течки і дістав папір у синій обкладинці. Орлик поквапливо схопив новину, розгорнув обкладинку і почав читати вголос.

Зовсім таємно.

Постанова Київського обкому КП(б)У від 8. 5. 1933 р.
М. Київ. Опитом

У зв'язку з приїздом до Києва прем'єра французького уряду Еріо бюро Київського обкому КП(б)У ухвалює: доручити секретареві комфракції Міської ради тов. Ємцову поробити такі заходи:

1. Мобілізувати весь гужовий і автотранспорт міста і протягом 24-х годин очистити вулиці міста від ледарів і саботажників, які не хочуть працювати в колгоспах, а шукають по містах легкої поживи.

2. Директорові швацької фабрики ім. Рози Люксембург доставити в розпорядження адмінвідділу необхідну кількість спецівок і фартухів для двірників міста (кількість за заявкою адмінвідділу). Крім того доставити також у розпорядження тов. Орлика необхідну кількість нових убрань, капелюхів, краваток і сорочок (кількість згідно заявки тов. Орлика).

3. Промартілі „Червоний жестяник" приготувати необхідну кількість нагрудних знаків-номерів з найкращої бляхи для двірників (заявка адмінвідділу).

4. Зобов'язати директора взуттєвої фабрики ім. Ласточкіна-Смірнова видати в розпорядження адмінвідділу необхідну кількість пар чоловічого взуття для двірників, а в розпорядження тов. Орлика чоловічого й жіночого (згідно заявок тов. Пузіна і тов. Орлика).

5. Доручити начальникові адмінвідділу вислати на кожну вулицю наряд міліції для пильнування за наведенням порядку на вулицях та стеження за двірниками, щоб були належно одягнуті і кожний був на своєму місці.

6. Зобов'язати директора лісонасадження та озеленення міста вночі під 10 травня відповідно вдекорувати привокзальний майдан (насадити соснову рощу), таксамо належно вдекорувати маршрут слідування Еріо (Комінтерна—Бульвар Шевченка—Франка—Леніна—Хрещатик і К. Маркса до готелю „Континенталь").

р. Доручити тов. Орликові Л. М. підібрати відповідну бригаду людей і негайно виїхати до колгоспу ім. Будьонного в Броварах для підготовки останнього для показу Еріо.

Технічну сторінку виконання постанови і доведення до відома дотичних осіб доручити тов. Клепка І. Я., інструкторові сектора преси Обкому КП(б)У.

Постанову підписав секретар Київського Обкому КП(б)К М. Н. Демченко
З оригіналом згідно: А. Коцуренко".

Закінчивши читати постанову, начальник РАТАУ поклав її на стіл, а запитальний зір повернув у сторону Івана Якимовича Клепки.

— Так отож, Леве Марковичу, — поважним голосом почав Клепка, розлігшись у кріслі, — нема чого гаяти часу, а зараз же телефонуй додому, щоб тобі принесли потрібне в дорогу і бувай здоров, бо за півгодини приїде авто. Понятно?

— Понятно, то понятно, але не все. Де ж та бригада, що має їхати зі мною? Як і що робити? Це ж серйозна справа. Ти ж добре собі уявляєш, що колгоспники можуть наговорити Еріо те, чого й не слід йому знати, а потім, як же можна йому показувати отих обідранців, щоб потім уся буржуазна преса горлапаніла про це.

— Будь певен, все зроблено, як слід, що й комар носа не підточить. Поперше, з тобою поїде Стасік Зоренко, він же буде й перекладачем, він не погано знає французьку мову, а також буде й кореспондентом. Решта приїде завтра. Вони привезуть одяг і взуття. Приїде кілька перукарів, щоб поголити, постригти колгоспників. Тобі треба буде провести відповідну підготовочку: спочатку підготувати актив, а потім уже винести справу на загальні збори, при чому сказати кол-

(Закінчення на стор. 4)

СУСПІЛЬНА СЛУЖБА

Суспільна праця має тепер велике значення в житті окремих народів, як теж у міжнародному житті. Але у початках цієї діяльности на самому порозі нашого двадцятого сторіччя навіть самі її творці не мріяли, що продовж одного півсторіччя суспільна праця стане таким важливим і конечним для людського життя чинником. Цей розріст суспільної праці завдячуємо не лише самому ростові цієї проблеми, але теж розвиткові різних інших проблем, які мають відношення до суспільної праці і взаїмно себе поповнюють.

Спершу застановимось над тими справами, які мали вплив на видвигнення проблеми суспільної праці і в деякій мірі спричинили її розріст. Сьогодні суспільна праця признана загально і провідниками окремих народів і провідниками міжнародного співжиття не лише як проблема, що відноситься до деяких груп у суспільстві, спеціяльно загрожених, як це було перед п'ятдесяти роками, але як необхідна допомога для здорового господарського, політичного і суспільного життя окремих народів і цілого світу.

Та тому п'ятдесять років теж ніхто не вірив, що народи створять Організацію Об'єднаних Націй і приймуть спільну декларацію, яка заявляє:

„Народи визнають віру у підставові права людини, у пошану і вартість людської одиниці, підтримують суспільний розвиток і поліпшення позему життя та й створюють міжнародню машину, яка підсилюватиме господарський і суспільний розцвіт всіх народів".

Теж ніхто не повірив би тому п'ятдесять років, що ці народи згодяться співдіяти для „осягнення міжнародної співпраці в розв'язуванні всіх проблем економічного, соціяльного, культурного і гуманітарного характеру та й для піддержки пошанування людських прав і підставових вольностей для всіх без уваги на расу, рід, мову чи релігію".

Об'єднані Нації заявили ще й таке:

„Для того, щоб створити обставини стабільности і співжиття, які конечні для мирних й приятельських відносин між народами, опертих на пошані рівноправности і самоозначення всіх народів, Об'єднані Нації мають дбати про:

1. Вищий позем життя, повне затруднення та й про обставини економічного і соціяльного поступу і розвитку.

2. Розв'язку міжнародних економічних, соціяльних і здоровних питань.

3. Міжнародну культуру і вишкільну співпрацю.

4. Загальну пошану і терпимість для людських прав і підставових вольностей для всіх без уваги на расу, рід, мову і релігії".

Для того створено Економічну і Соціяльну Раду Об'єднаних Націй.

П'ятдесять років тому важко було повірити, що в час великої світової війни народи зможуть договоритись про підставові чотири вольності.

Хто ж п'ятдесять років тому міг припускати, що через пів сторіччя народи всього світу ухвалять через своїх уповноважнених представників Декларацію Прав Людини, яка між іншими важливими точками – суспільного співжиття має ще таку пропозицію:

„Кожний, як член якогось суспільства, має право на соціяльне забезпечення, як теж може користати з усіх економічних, соціяльних і культурних прав в обсягу своєї держави, як і в обсягу міжнародної співдіяльности та й має свободу для вирощення своєї особовости.

Кожний має право на працю і вільний вибір зайняття, як теж право на забезпечення від безробіття.

Кожний має право на відповідний для здоров'я добробуту його і його рідні життєвий стандарт, що охоплює харч, одежу, помешкання, медичну і конечну суспільну опіку, як теж право на забезпечення на випадок безробіття, хвороби, нездібности до праці, овдовіння, старости, чи теж і інших причин, викликаних незалежними від нього обставинами.

Материнство і дитинство отримує окрему опіку і допомогу. Всі діти, народжені в родинному вогнищі, чи поза ним, користуються тою самою соціяльною опікою. Кожний має право свобідно брати участь у культурному житті суспільности, користати з насолоди мистецтва і з досягнень науки.

Кожний теж має обов'язки супроти суспільства, що лише в ньому є можливий свобідний і повний розвій його особовости".

І ще інший додаток на потіху всіх працівників Суспільної Служби до цієї Декларації Об'єднаних Націй відносно прав дитини каже:

„Дитині треба дати змогу розвиватися фізично, умово, морально, духово і суспільно у здоровій і нормальній обстановці, в обставинах свободи і гідности.

Дитина має користати з добродійств соціяльного забезпечення. Їй мусить бути дано розвиватись ще перед народженням і потім у здоров'ї. Вона має право на достатню поживу, відповідне помешкання, розвагу і безплатну медичну опіку. Дитині треба дати змогу рости в економічному забезпеченні, можливо під опікою її батьків, у родинній атмосфері прихильности і вирозуміння, потрібній для повного і гармонійного розвою дитини.

Дитина в усіх випадках має бути першою для одержання опіки і допомоги". Як бачимо в позиціях міжнародного зговорення на плятформі Об'єднаних Націй справи які заторкають Суспільну Службу, мають велике значення. Цій міжнародній Організації йде про це, щоб запобігти убожеству, голодові і непевності, від яких терпить більша частина населення нашої землі, бо аж більйон і 600 мільйонів людей.

Теж і Суспільна Служба має за ціль ці благородні напрямні і їх висловив Почесний Президент Міжнародної Конференції Працівників Суспільної Служби такими словами:

„Суспільна Служба має загоювати болі, запобігати нещастю і злу, але вона теж має змагати до кращого світу, де буде більше рівности, більше забезпечення і де буде мир. Виконувати Суспільну Службу — значить іти назустріч тим вимогам, які висуває людство від сторіччя до сторіччя, вимогам справедливости, забезпечення і миру".

(Продовження буде).

ПІД УВАГУ

Книгарням, Гуртівням та Покупцям!
ІМ'ЯНИНИ? ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ? ОДРУЖІННЯ?

Не турбуйтесь, як привітати Ваших близьких У „Свободі" на ці всі нагоди є вже привітальні картки з українськими написами.

Ціна картки — 10 цт.
"SVOBODA", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ПІДРУЧНИК АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
ЮРІЯ ЛУЦЬКОГО

ФОНЕТИКА, ПРАВОПИС, СКЛАДНЯ, СЛОВОТВІР і т.д. включаючи англо-український словник (понад 3,000 слів).

200 сторін. — Продається тепер по зниженій ціні тільки $2.00.

Замовлення враз з належитістю слати до:
"SVOBODA" BOOK STORE
81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City 3, N. J.

РІЧНІ ЗБОРИ УВАН В ЗДА

Річні збори УВАН у ЗДА відбулись 7 червня 1953 року в приміщенні Українського Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку. Крім українських учених, були присутні члени Фундації У. В. А. Н. та численні гості: д-р С. Витвицький, п. Д. Галичин, І. Паливода, проф. Я. Станкевич та інші.

Голова Управи УВАН у ЗДА, проф. М. Ветухів, відкриваючи збори, поінформував, що, згідно із статутом УВАН у ЗДА, тільки-що відбулась Конференція дійсних членів УВАН, яка заслухала і стердила звіт управи за минулий рік.

Проф. Ветухів згадав втрати УВАН за минулий рік. Померли члени УВАН — проф. Г. Махів, проф. Б. Іваницький, проф. В. Кричевський, проф. В. Лорченко, В. Блавацький. Останніми днями все українське суспільство втратило ще свого видатного члена — д-ра С. Барана. Присутні вшанували пам'ять померлих хвилинною мовчанкою.

Звіт Управи УВАН у ЗДА. Видавнича діяльність.

Свій звіт проф. М. Ветухів почав з огляду видавничої діяльности за минулий рік. За цей рік видано: спеціяльне видання „Аналів УВАН у США" англійською мовою ч. 3-4, присвячене М. Драгоманову; видано регулярні випуски „Аналів" ч. 5 і 6. Протягом минулого року прийшов ряд листів та відозв від американських та закордонних університетів і учених, поступили нові передплатники з багатьох країн світу, як наприклад, з Швайцарії, Франції, Англії, Ізраелю, Швеції.

Українською мовою впродовж звітного року вийшли такі праці: Науковий Збірник Пам'яти Дорошенка, Шевченківський Річний ч. 2 та чотири окремі видання: Д. Гуменної, Є. Пизюра, Ю. Тищенка, проф. Д. Чижевського. Періодично виходив циклостилевий Бюлетень, що інформував про поточну роботу УВАН. До української преси систематично надсилались звіти про окремі наукові конференції, які друкувалися в 20 українських газетах різних країн світу.

Наукові конференції і робота секцій.

Протягом минулого року кількість наукових конференцій значно збільшилась. Доповідей було зголошено більше, ніж була змога поставити на конференціях. Всього від 1. вересня до дня звіту заслухано 14 доповідей на пленарних конференціях УВАН у ЗДА і 116 доповідей на секціях і комісіях. Пересічно на тиждень припадає три доповіді, а поскільки „академічний тиждень" УВАН складається з 2 днів — суботи й неділі, то можна собі уявити насиченість цих днів. З доповідями виступали члени УВАН, в тому числі прибулі в 1952 році проф. О. Архімович, Ю. Шерех-Шевельов, А. Яковлів. Цілий ряд доповідей прочитали гості, американські вчені: професора Колумбійського Університету — К. Менґес та Ф. Фрідман, д-р Я. Шацький з Центрального Науково - Дослідчого Жидівського Інституту, співробітник Американського Музею Природознавства — д-р І. Палістер та молодші дослідники з Колумбійського Університеу — Дж. Армстронґ та М. Лютер.

Цікавим досвідом улаштування наукових конференцій спільно з американськими ученими була сесія Літературознавчої Секції УВАН у Гарвардському Університеті, проведена під керівництвом проф. Д. Чижевського. Ряд наукових конференцій було проведено в Дітройті, де систематично працює Біологічна Секція УВАН у ЗДА (голова — проф. І. Розгін секретар — д-р В. Приходько).

В Ню Йорку активно працювали такі секції: Літературознавча, Мовознавча, Правнича, Економічна, Книгознавча, Історична, Педагогічна, Природнича. Діяла Комісія для Дослідів над Пореволюційною Україною під керівництвом проф. Прістонського Університету, д-ра І. Решатаря і секретаря — д-ра І. Лисяка - Рудницького. Також працювали комісії для вивчення літературної спадщини М. Драгоманова та В. Винниченка, Комісія Вивчення Голоду на Україні, Комісія Спеціяльних Економічних Проблем України, Комісія Вивчення Історії Української Іміграції в ЗДА. Є кілька нових комісій: Комісія Вивчення Українсько - Жидівських Взаємин в Історичному Аспекті, комісії вивчення літературної спадщини проф. Д. Дорошенка та Ю. Клена.

Систематично працювала Мистецька Кураторія під керівництвом проф. Д. Горняткевича, яка організувала протягом року 11 доповідей, присвячених видатним діячам українського мистецтва.

Далі діяли Музей Архів та Бібліотека під керівництвом проф. В. Порського. Бібліотека тепер нараховує до 3000 неперіодичних видань і 656 назов періодики (коло 20,000 примірників).

УВАН і далі нав'язувала співпрацю з ученими інших національностей і розгортала працю по вивченню, в історичному аспекті, зносин українців з іншими народами.

Організаційні справи.

За рік проведено 4 конференції дійсних членів, 14 засідань управи. На новий рік передано привітання до учених на Україні через Голос Америки і Голос Канади.

УВАН підтримувала належні зв'язки з українськими еміграційними установами і протягом року її відвідало багато гостей, в тому числі, представник ВО УНРАД-и в ЗДА — д-р С. Витвицький, член ВО УНРАД-и інж. О. Бойдуник та багато інших.

В минулому році УВАН урочисто відзначила два ювілеї: 80-тиріччя проф. А. Яковліва і 75-тиріччя д-ра А. Марголіна.

УВАН намагалась діяти на громадському відтинку. І УВАН у ЗДА, і Фундація УВАН у ЗДА є членами У. К. К. УВАН діяла в напрямку налагодження співпраці з НТШ, Товариством Українських Лікарів, Товариством Українських Правників, тощо. УВАН має деякі скарги в зв'язку з розподілом грошей з Національного Фонду на наукові цілі, але є надія, що й це буде незабаром полагоджено.

УВАН у ЗДА завжди намагалась допомогти своїм членам, зокрема у клопотаннях про одержання стипендій. УВАН щира вдячно Фундації Форда, що своїми стипендіями через Research Program on USSR уможливила багатьом ученим працю за фахом. Протягом минулого року в різні періоди діставали допомогу 29 учених і 29 студентів.

Наукова праця членів УВАН у ЗДА.

Із 26 дійсних членів УВАН, що тепер перебувають у ЗДА, працюють за фахом 17 учених: в університетах, науково-дослідчих інститутах, лябораторіях. Крім того, ще працює за фахом 36 членів УВАН, отже, всього 53 особи з 132 членів УВАН.

„Три роки тому, — сказав проф. Ветухів, — „коли ми починали працю УВАН у ЗДА, багатьом здавалась безнадійною можливість знайти працю за фахом. Нам радили мітлу. Сьогодні ж 53 українські вчені зключились в американську науку і несуть українські ідеї в американський інтелектуальний світ. Протягом минулого року в американських наукових виданнях були надруковані праці членів УВАН — проф. проф. В. Богуна-Чудінова, М. Ветухова, В. Гвоздецького, М. Єфремова, Р. Смаль-Стоцького, В. Тимошенка, Ю. Шереха-Шевельова, Д. Чижевського. Наші члени брали участь в американських наукових з'їздах.

В українському суспільстві досить поширеним є застереження, що, мовляв, до українців існує несправедливе ставлення, а перевагу дають російським, польським та іншим ученим. Без сумніву, такого упередження в американських колах нема, але до цього надто мало було українських учених в Америці, які б добилися наукового становища своєю відповідною кваліфікацією. Тепер українські вчені цього добиваються і українське суспільство повинно їх підтримати. Це має значення в сучасному світі, коли політика де-далі то більше опирається на науку. Недаремно президент Айзенгавер був президентом Колумбійського Університету, Стассен — був президентом Університету Пенсилвенії, Конант був президентом Гарвардського Університету. Очевидно поєднання наукової і політичної діяльности є в певних формах позитивним явищем.

Фінансовий стан.

Проф. Ветухів почав цю частину свого звіту подякою для Фундації Форда, що допомогла праці УВАН у ЗДА, головно її видавничій діяльності. Він згадав про нападки на УВАН, що були кілька років тому за те, що вона діставала гроші від Фундації Форда. Тепер уже кілька українських установ, в тому числі НТШ і ЗУАДК дістали гроші з того самого джерела (оплески). Отже УВАН має велике вдоволення з того, що не тільки мала змогу одержати гроші для своєї видавничої діяльности, але й промостила шлях іншим установам.

Протягом минулого року УВАН у ЗДА дістала такі кошти: від Фундації Форда 20,000 долярів, від Фундації УВАН у ЗДА — 920 долл., від продажу видань УВАН у ЗДА — 1,608 дол., від К. Лисюка на спеціяльний фонд для розробки проблем економіки України — 1000 дол., зібрано на спеціяльні допомогові фонди — 327 долярів. УВАН сподівається, що діставатиме кошти і від УКК.

Заключення.

Проф. Ветухів зауважив, що робота в УВАН не є легкою. Він сам приходить увечорі до УВАН після цілоденної праці, так само й інші колеґи. Але українські вчені щиро працюють, свідомі своїх обов'язків перед своїм народом, перед світовою наукою і перед вільною Америкою, що розкрила свою браму для українських учених.

Були й вороги, що перешкоджали праці Академії. Ясно видно, звідки йде коріння ворожнечі до Академії. На засідання ОН, представник УССР, Барановський, виступив з протестом проти того, що американці допомогають УВАН. Недавно в комуністичних „Українських Щоденних Вістях" була лайлива стаття проти УВАН під назвою — „Націоналістичні щенюки".

„Цього року наша робота була ширшою, ніж минулого", — сказав проф. Ветухів, — „ми певні, що вона буде й далі поширюватись".

Виступ проф. Д. Горняткевича.

Проф. Д. Горняткевич нагадав трудні початки три роки тому і сказав, що УВАН за три роки значно розвинула свою працю, що особливо яскраво видно при порівнянні поодиноких років. Цього року кожної суботи й неділі відбувались наукові доповіді. Ця праця вимагає великої підготовки і багатьом ученим відібрала сну. Є ще багато учених, які працюють не за фахом. Для тих людей, що відірвані від інтелектуальної праці, Академія є великою відрадою, отвором у світ науки. На спеціяльні вузькі конференції УВАН приходить не менше 16—25 осіб, на пленарних буває понад сотня людей. Завжди бувають жваві дискусії.

— „Цього б ми не досягли, — сказав проф. Горняткевич, — якби не було серед нас ентузіястів, — тих, що роблять в Академії і тих, що цікавляться її роботою, відвідують конференції та допомагають матеріяльно і морально.

Привіти

Проф. М. Ветухів зачитав письменні привітання від д-ра В. Безушка, о. П. Білона, пастора В. Боровського, д-ра В. Ґалана, П. Динника (Шікаґо), К. Качмарової (Ст. Пол, Мін.), про. С. Крашеннінікова, д-ра А. Марголіна, проф. П. Мегика, д-ра Р. Осінчука, проф. І. Розгона, проф. М. Чубатого, від Об'єднання Американсько-Українських Ветеринарних Лікарів.

Особисто виголосили привітання: представник ВО УН-Ради в ЗДА д-р С. Витвицький, діючий заст. голови У. К. К. п. Д. Галичин, голова Порозуміння Політичних Груп проф. І. Паливода та голова Білоруського Наукового Товариства проф. Я. Станкевич.

Дискусії.

Пан Г. Петриченко згадав початки роботи УВАН у 1945 році в Німеччині, коли професори збирались у якомусь селі, зачитували наукові доповіді і думали про відновлення праці Академії, поневоленої большевиками. Він сказав, що люди, які працюють фізично, духовно, відпочивають на конференціях УВАН.

Проф. С. Драгоманов порадив нав'язати стосунки з европейськими ученими.

Д-р О. Домбровський порадив далі працювати в напрямі покращання взаємин УВАН — НТШ, зазначивши, що останнього року УВАН приклала до цього чимало зусиль. Він також запропонував допомогти українським ученим, що мають готові до друку роботи в перекладах їх на англійську мову.

П. Д. Галичин дав виснення щодо фондів: недавно розподілено 5000 долярів, що мають з Національного Фонду йти на науку. З них 4000 дол. має піти на Будинок Української Культури НТШ, а по 500 долярів на роботу УВАН і НТШ.

Після виснення п. Галичина про те, що УКК раніше і тепер виділив для НТШ значні суми на придбання „Дому Культури" була піднеснена — і активно підтримана зборами — справа про придбання „Дому Науки". Збори висловили надію, що УКК в цьому допоможе УВАН, так само, як він це зробив для НТШ.

Пан Черкасенко сказав, що він вражений розміром і змістом діяльности УВАН, а разом з тим здивований, що Фундація УВАН зібрала замало грошей серед українців. Він запропонував подумати над посиленням збірки на справу розвитку української науки і тут же від себе склав жертву 25 долярів.

Заключне слово проф. М. Ветухова.

Проф. Ветухів подякував д-ру С. Витвицькому за надзвичайно теплі слова і за розуміння. Сказав, що українці тепер прагнуть зайняти належне місце в корпорації світової науки. Своїми „Аналами" Академія здобуває собі певне місце в науці.

Голова Управи також подякував п. Галичину і висловив надію, що надалі співпраця УВАН з УКК буде тісніша. Подякував йому також, як голові Українського Народного Союзу за те, що в цьому році УНСоюз став членом Фундації УВАН у ЗДА.

Проф. Ветухів подякував п. Черкасевичу за пожертву і сказав, що надіється, що жертвенність громадянства збільшиться і воно підтримає УВАН, розуміючи вагу української науки в сьогоднішньому світі. Проф. Ветухів нагадав, що перші кроки УВАН у Німеччині були в підвалі табору ДП в Авґсбурзі, де командантом був п. Черкасевич, що приклави таборову печатку на документ про право праці УВАН.

Промовець нагадав побажання д-ра Витвицького, щоб українські вчені на вільній Україні споглядали розквіт української культури і сказав, що тепер українські вчені мають великі можливості для розгорнення праці на славу світової науки в умовах дійсно вільної країни — Сполучених Держав Америки.

Л. Д.

Приїдь до ЧЕРЧА моя кохана! 28.6.53.

ВІСТІ З УКРАЇНИ
(Нотатки з совєтської преси)

„ЩО ЗАВАЖАЄ РОБОТІ ХЛІБОЗАВОДУ"

„Київський хлібозавод ч. 8 устаткований новітніми машинами. Він із сортового борошна випускає хлібобулочні вироби майже 40 назв. Проте чимало високоякісних виробів, як тільки виходить з печей, перетворюється на брак. Справа в тому, що наш завод не має достатньої виробничої площі, де б можна було складати продукцію. Продукцію із заводу вивозять нерегулярно, внаслідок чого вироби довший час залишаються на вагонетках, псуються. Про це добре знає і керівник київського тресту Головхлібу тов. Певнєв, але він не вживає заходів для налагодження вивозки продукції".

Так виглядає господарка народним добром в „найпередовішій країні світу".

„ГАЗИФІКАЦІЯ МІСТА САМБОРА"

„В місті Самборі, Дрогобицької области, закінчено прокладання газових розподільників, проводяться роботи для газифікації квартир. В третьому кварталі цього року жителі одержать дашавський газ". Далі „РУ" (з 20 травня) хвалиться, що „тепер на Україні користується газом в побуті населення 30 міст". Коли порівняємо це маленьке число з числом міст і сіл на Україні, то побачимо, що зовсім немає чим хвалитися совєтський часопис, бо у вільних країнах газом користуються мільйони населення і з цього приводу не роблять жадних осягів, ані цим не хваляться.

З Листів до Редакції

До газети „Свобода" в Джерзі Сіті.

У Вашій газеті ч. 130 з 16. червня 1953, п. М. Д. написав про балет п. В. Переяславець „Казковий вечір" в Ню Йорку". Цей пан пише, що картину „У пристані" танцювали хлопчики. А там був лише один хлопчик-моряк Андрійко Шуль. Всі інші були дівчатка. Ми мали всі навіть кучерики під шапочками. Але п. М. Д. певно того не бачив. Ми лише були передягнені на моряків. А п. М. Д. думав, що ми хлопці. Мушу Вам сказати, що на балеті хлопців взагалі дуже мало. Прошу спростувати.

Дякую!

Христина Барагура,
учениця 2 групи балету.

ЩО ПИШЕ ПРО НАС „БУКС АБРОД"

В Америці при Університеті Оклагома, Норман, Оклагома, виходить квартальник „Букс Аброд", який поміж іншими світовими подіями, поміщує час від часу дещо й про українців, їхню літературу та історію.

Випуск за місяць квітень, 1953 року, у відділі про померлих визначних людей з цілого світу, згадує про таких двох визначних українців:

Zenon KUZELA, Ukrainian anthropologist, linguist and literary historian, Paris, May 24, age 70.

Izaak MAZEPA, Ukrainian statesman and author of books on Ukrainian political history, Augsburg, Germany, March 18, age 68.

Знову на сторінці 210 цього видання, знаходжу такий коментар:

P. FYLYPOVYCH. Ukrainska Stikhiya v Tvorchosti Gogolya. Winnipeg. Institute of Slavistics of the Ukrainian Free Academy of Sciences, — 1952, 31 pages, $0.50.

This pamphlet is one of the recurrent attempts of the Ukrainians to claim Gogol as their own by culling from his works and private letters any reference whatsoever to his birthplace. Early in his literary career Gogol almost did become a writer of Ukrainian folklore tales and romances, but his thirst for fame turned him from his native dialect as a medium of expression to Russian. Gogol himself never overcame his nostalgia for the Ukraine and on one occasion wrote: "I know not whether my soul is Ukrainian or Russian." His place in Russian literature, however, is secure.

Noah J. Jacobs,
Jerusalem.

Десь два роки тому була в цьому журналі заввага про оригінал „Слова о Полку Ігореві" (рецензія на німецький твір), де доказувано, що це російський твір. Варта б, щоб хтось з наших вчених спростував ворожу нам пропаґанду.

Д-р Г. Г. Скегар

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тимсамим і співвласниками 14-ти мільйонового майна

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

запрошує своїх Членів та загал Українського Громадянства на

СВЯТОЧНЕ ВІДКРИТТЯ

СОЮЗІВКИ

біля Кергоксон, Н. Й.,

яке відбудеться

в СУБОТУ й НЕДІЛЮ, 4-го й 5-го ЛИПНЯ 1953 Р.

Врочистості відкриття почнуться в суботу о год. 12:30 вполудне. О год. 2:30 по полудні того ж дня відбудеться ПРИЙНЯТТЯ-ОБІД, получений з концертовою й розваговою програмами. Програма святочного відкриття продовжуватиметься й в неділю 5-го липня та закінчиться прийняттям-обідом, полученим з концертовими й розваговими точками теж в цьому дні о год. 1:30 по полудні. Карти участи в прийняттях в ціні $3.75 від особи в суботу й в ціні $3.75 від особи в неділю можна замовляти вже тепер, пишучи на адресу:

UKRAINIAN NAT'L ASS'N ESTATE, KERHONKSON, N. Y.

З уваги на обмежену кількість місць в прийомній залі, прохаємо поспішати зі замовленнями, щоб управління Союзівки могло своєчасно поробити всі потрібні заходи та зв'язані з цим приготування.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Італії

ЧЕРГОВА УСПІШНА МАНІФЕСТАЦІЯ „ІНТЕРНАЦІОНАЛУ СВОБОДИ"

14 квітня в залі Капідзукі в Римі відбулася чергова маніфестація „Інтернаціоналу Свободи", яка пройшла з повним успіхом. Темою маніфестації була „Нова політична стратегія в країнах поза залізною заслоною". Ряд членів президії „Інтернаціоналу Свободи" виголосили промови. Насамперед голова І. С. проф. Екрем Тельгаї (член албанського екзильного уряду) проаналізував нову політичну стратегію совєтського уряду, ствердивши, що після смерти Сталіна не наступила зміна в імперіялістичній російсько-большевицькій політиці: що останні тактичні заходи Кремлю ніяк не означають, що совєти почали нову політику; що Москва не занедбала підривної роботи у вільних країнах; що позірне послаблення холодної війни криє в собі небезпеки й важкі майбутні загрози. Поквапний оптимізм, сказав, між іншим, голова „Інтернаціоналу Свободи", в оцінці большевицьких заходів та ослаблення оборони вільного світу могли б збільшити ризик нових агресій і нової світової війни. Словом: нічого не змінилося в кінцевих і головних цілях Москви.

Другим виступив з промовою генеральний секретар „Інтернаціоналу Свободи" д-р Василь Федорончук, який коротко схарактеризував нову політичну стратегію Москви, зупиняючись потім довше над сучасною внутрішньою політикою Совєтського Союзу й аналізуючи національну політику Кремлю та її застосування в неросійських республіках СССР, зокрема в Україні.

Д-р Федорончук перестеріг Захід перед російсько-большевицьким „пацифізмом", стверджуючи, що так зв. „мирна офензива" Москви, в сучасній фазі, продиктована конечністю сконсолідувати внутрішню ситуацію Совєтського Союзу, яка після смерти Сталіна, без сумніву, зазнала кризи, та рівночасно приготувала „визволення", тобто окупацію нових країн шляхом совєтської розкладової роботи.

В Англії

ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ В КОВЕНТРІ

В суботу, 18. 4. 1953 в м. Ковентрі відбулася протибольшевицька маніфестація під кличами: „Свобода народам! Свобода людині!", яку підготовив і провів Організаційний комітет, зложений з представників місцевих українських установ (СУБ, СУМ, ОбВУ) і представників місцевих литовців, латишів, білорусів і козаків.

Маніфестація розпочалася в „Сайбрі гол": її відкрив голова Організаційного комітету п. П. Дюк, вітаючи всіх присутніх. Дальше маніфестацією керував п. Рекорд (англієць), голова місцевої клітини Організації Об'єднаних Націй, один з найбільших прихильників українців. В почесній президії віча були: голова міста Ковентрі п. В. Г. Ґарднер і його дружина, князь Токаржевський Карашевич — голова Делеґатури АБН у В. Британії, п. М. Кіш (мадяр) — голова Організації Молоді АБН у В. Британії, представники білорусів, литовців, латишів, козаків і українців. Українців заступали: о. П. Лісовський — місцевий парох і п. С. Сенів — голова Відділу СУБ.

Першим промовляв посадник м. Ковентрі, який тепло вітав маніфестантів. Опісля англійською і українською мовами говорив князь Токаржевський, а після нього короткі привітальні промови мали представники названих вгорі національностей.

Головну доповідь англійською мовою виголосив п. Кіш. Есенціїну частину доповіді, в якій промовець остерігав західній світ перед невірною інтерпретацією останніх плянів Кремлю, передрукували місцеві англійські газети.

Про те, який повинен бути лад в самостійній Україні довідаєтесь із книжки ЖОВТОБЛАКИТНОГО

Майбутній державний, економічний і соціяльний лад України

Висилає книгарня „Свободи".

Ціна $1.00

"SVOBODA"
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія —

ОБЛИЧЧЯМ ДО РІДНОГО КРАЮ

З нагоди 18-го З'їзду ОДВУ

В пожовклих архівах 12-го Відділу ОДВУ впадає в очі протокол — із основного засідання цього Відділу.

Протокол дня 26. 10. 1931 року.

„Тяжке і велике пригноблення Українського Народу на Східній Україні під большевиками, а на Західній під ляхами та поступовання окупантів над безборонним народом викликало обурення цілого цивілізованого світу. Тимбільше це обурює нас Українців. З приводу цього зійшлось нас хоч мале число, але щирих українців, що готові нести поміч визвольному змаганню Українців під большевиками та ляхами. Аби не бути одинцем всі одноголосно ухвалили зорганізувати відділ УВО під іменем недавно замордованого героя Юліяна Головінського".

І дальше йде опис перебігу засідання та вибору діючої Управи. На основноположних Зборах записалось 16 членів.

Ця коротка цитата, це угольний камінь 12-го Відділу ОДВУ в Филаделфії, що впродовж 23-ох літ завжди був в передових лавах українського визвольного руху.

Тільки щирі патріоти зуміють так просто та заразом сердечно виложити своє відношення до поневоленої батьківщини. Ця горстка українських патріотів робила цю працю не для посольських мандатів, не для теплих посад чи збивання власного майна. Переглядаючи рік за роком протоколи 12-го Відділу ОДВУ, на кожній сторінці записаній місячними протоколами Ви вичитаєте трагічну історію наших визвольних змагань, а рівночасно винотовуєте щиру реакцію ідейної еміґрації та її реальний вклад в визвольну дію. УВО-ОДВУ в Америці це організація, що завжди стояла в духовім зв'язку із УВО, а пізніш ОУН на Рідних Землях.

Щоб відтяжити фронт боротьби на здобуття фінансових ресурсів, члени ОДВУ, як боєвики в запіллі, старались організувати фінансову допомогу воюючим братам. Щоб не бути голословним, наведу кілька цифр із протоколів:

Жовтень 1930 р. на Сурму 15 дол., листопад на УВО — 25 дол. Січень 1932 Коляда на УВО — 150 дол. Лютий на УВО — 15 дол., квітень на прес-фонд „Незалежність" в Парижі 15 дол., червень на УВО 150 дол., жовтень на УВО 130 дол. У висліді один відділ, що складався із небільш як 14-ти членів вислав на цілі УВО в першому році свойого існування 497 дол., т. є. 2,550 польських злотих.

А ті, що боролись тоді на рідних землях, знають, що були часи, де в атентаті, щоб здобути таку суму на ворогові, доводилось платити десятками літ тюрми, або й ідейним життям українських революціонерів. І так з літами сотки зростали в тисячі, а тисячі в десятки тисяч тільки в одному Відділі.

Зближається 18-ий З'їзд ОДВУ в Филаделфії і господарями З'їзду є саме ті колишні піонери української революції із 12-го Відділу УВО-ОДВУ ім Ю. Головінського в Филаделфії. І хотілось б нам усім принести їм у подарунку за їх довголітню працю тільки одне запевнення, що і ми разом з ними будемо завжди звернені обличчям до Рідного Краю та його боротьби за волю аж до перемоги.

ШАД

Михайло Бабій

„ХЛІБ ЗА ДАРМО"

Недавно російський спікер „Голосу Америки" критикував совєтський уряд за те, що останній заплянував в останній п'ятирічці видавати населенню хліб задармо.

Спікер доказував, що совєтський уряд, який має монополій на всю торгівлю ССР, даючи населенню один тільки товар-хліб задармо, зможе кількакротно відобрати вартість дарованого хліба тим, що цю вартість „із ганом" розкладе на націнку інших товарів у так званому податку з оборотів торгівлі.

Спікер подає далі роз'яснення, що совєтський уряд часто-густо робить націнки на товари, до 2,000%. Що таких націнок не має в жадній країні світу і що, коли б щось подібне хотів зробити уряд американський, то проти цього протестували б не тільки фармери, але самі споживачі, бо така політика в корені підорвала б економіку країни.

З одного боку це добре, що спікер зробив такі висновки, в яких предбачив як реагував би американський нарід, коли б його уряд захотів годувати так званим дарованим хлібом. А з другого боку це зле.

Бо російський спікер із „Голосу Америки", виступаючи проти формально дарованого хліба, що плянується Кремлем на останню п'ятирічку, забув сконстатувати те, що й тепер московський нарід, фактично, годується дарованим хлібом, що його зрабовує головно в українських селян. І що та даровизна для москвичів почалась з часів, коли банди Муравйова із відділами ЧК посунули на Україну, з якою совєтсько-московський уряд був підписав мировий договір.

Тоді Ленін наказав своїм бандам, щоб за всяку ціну здобути український хліб, що ним українські куркулі обжираються, а для московських і ленінградських робочих нема нічого.

На Україну по хліб удалось Ленінові післати цілі маси москвинів, цілі дивізії і армії.

Забираючи задармо український хліб, москвини вже й самі так ним обжирались, що не зважали на голод українських селян. Навіть, коли мільйони українських хліборобів пухли з голоду і умирали, ані одного голосу протесту із Московщини не було чути. Навіть, коли американці протестували і хотіли допомогти голодним, москалі держались цупко за свій характер і ментальність і американців ще завстидали, — мов вони нічорта не знають, бо жадного голоду в „Росії" немає. .

Москвини вже так звикли до хліба задармо, що спікер із „Голосу Америки", може їх тільки розсмішити та додати їм більшого апетиту, коли буде доказувати, що американці ніколи не погодилися б на те, щоб їсти даремний хліб.

Даремний хліб для москалів віддають тепер не тільки з України. Вони його їдять вже і з Румунії, і з Болгарії, і з Мадярщини, і з голодної Австрії й Німеччини, і з голодної Чехословаччини, Польщі і навіть риж із голодного Китаю.

Це вже навіть неаби-яка полегша для України. На Україні вже таки рідше москалів, бо розбились по широкому світі, це одне, а друге, що обняли вони у свої обійми вже багато нардів і „дружать" з ними, як з Українцями...

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ И ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА!

ВІНЧАННЯ НОВОПРИБУЛИХ УКРАЇНЦІВ БУДЕ ПЕРЕДАНЕ ПО ТЕЛЕВІЗІЇ

У вівторок 23-го червня 1953 року в Ню Йорку через телевізійну станицю Bride and Groom C. B. S. T. V. Program о 12-тій годині дня буде передаватись вінчання Лариси Мельниченко, дочки Олекси і Александри Мельниченко з Володимиром Діяк, сином Василя й Валентини Діяк. Обоє молоді роджені в Україні і прибули до ЗДА в 1949 р. зі скитальщини та мешкають тепер в околиці Бостону. Православний обряд вінчання переведе Протоієрей У. П. Ц. о. Іван Данилевич з Бостону. Телевізійна трансляція буде передаватись і по інших містах Америки.

УНІВЕРСАЛЬНЕ ОКРЕСЛЕННЯ

В цілому світі, в якій би то мові не було, мабуть, кожний погодиться, що „О. К." значить те саме, що й „Ол райт". Однак такої інтернаціональної згоди немає щодо походження того вигідного вислову. Експерти дають десятки різних пояснень на це.

Президенти ЗДА та американські індіяни неначе суперничать з греками і росіянами за славу винахідників „О-кей", як вислову на згоду. Дослідники, неначе для ще більшого заплутання цієї проблеми, знайшли численні відміни транскрипції того вислову, як ось: okaj, okej, okeh, oke, hoke,alla kalla, oky-doke, oky-dory.

Американські словники однозгідно подають, що „О. К." стало частиною американської термінології десь наприкінці 18-го ст. У 1840 р. прихильники восьмого з черги президента ЗДА Мартина Ван Бурена називали свій нюйоркський політичний центр „О. К. Демократік Клаб". Вони твердили, що цю назву виведено від назви маленького містечка Олд Кіндегук (в долині ріки Гудсон в нюйоркському стейті), де народився Ван Бурен.

Кажуть, що інший президент ЗДА, Вудро Вилсон, зазначував свою згоду на урядових письмах так, що давав своє „окег". Згідно з тією історійкою Вилсон присвоїв собі цей вислів з мови індіянського племени чоктав, в якій є слово „окег" або „гокег". Дехто твердить, що греки перші винайшли „О. К.", бо мають тепер вислів „оля калля". А що росіяни „винайшли все в світі", то й існує „теорія", що о-кей походить з російського вислову „очень харашо".

Все це очевидно не розв'язує проблеми походження таємничого вислову о-кей.

„Канадійська Сцена"

ТРУДНОЩІ РОСТУ

(Закінчення зі стор. 2)

госпникам, що приїжджає бригада кінорежисерів з Одеси для фільмування заможного колгоспного життя, а для того, мовляв, усе те й робиться, що колгоспники будуть виконувати ролю артистів.

— Все ясно, — ствердив начальник РАТАУ, — постанова є постановою і треба її, звичайно, виконувати.

— То то ж, Лев Марковичу, на те ми й большевики, щоб переборювати будь-які труднощі. „Нема таких фортець, щоб їх не подолали большевики", говорив тов. Сталін.

На цьому вони попрощались і Клецка пішов далі переводити в життя постанову Київського Обкому КП(б)У, а начальник Київської філії РАТАУ за пару годин уже мчав по асфальтовій шосі Київ—Ленінград на Бровари, де на нього чекало спантеличене телеграмою Обкому колгоспне начальство в конторі колгоспу ім. Будьонного.

Прем'єр Франції в цей час з великим захопленням розглядав вдекоровані розкішними квітами потужні харківські заводи та милувався чудово одягненими і усміхненими обличчями робітників цих заводів. Навіть не підозрівав сердешний Еріо, що десь далеко в Броварях уже готуються для нього ще запашніші квіти ще чудовіше одягнені колгоспники в колгоспі ім. Будьонного.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БОСТОН, МАСС. — Відділ 374 повідомляє членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 28. червня під ч. 165 Shawmuth Ave., Boston, о год. 3. по полудні. На зборах будуть роздані дивіденди. Проситься дуже членів, які ще не вплатили $1 на Союзівку сповнити цей обов'язок і заплатити на зборах. — М. Кисіль, фін. секр.

Посмертні Згадки

АНАСТАЗІЯ ҐАВДУН, довголітня членкиня Т-ва „Любов", від. ч. 143 в Ґрейт Медовс, Н. Дж, померла дня 9. червня 1953 р. в 64-ім році життя. Покійна походила з села Костова, пов. Перемишль, Галичина. Оставила в смутку чоловіка Івана, трьох синів і три доні. Похорон відбувся в п'ятницю, 12. червня з греко-кат. церкви св. Николая, в Ґрейт Медовс, Н. Дж. — В. Їй П.!

КАТЕРИНА ВОЛЯНСЬКА, членкиня відділу 147 УНСоюзу в Алентави, Па. померла у 68 році 3. червня 1953 р. Покійна родилася в селі Бзізнігово, пов. Лісько, Зах. Україна. До УНСоюзу вступила в 1925 р., і була діяльною членкинею, багато жертвувала на народні цілі. Полишила в смутку дочку, замужну Марія Гляділі, 3 синів і 4 внуків, брата Дмитра Барчак та сестру. Похорон відбувся 6-го червня в православній церкві при участи Родини, Знайомих, Членів УНС. Похована на українськім цвинтарі на Фулертон, Па. — В. Їй П.!

І. Федорак, секр.

ПЕТРО ГАВРИЛЕЦЬ, член Бр. св. о. Николая, відділ 5 УН Союзу в Асторії, Л. Ай., помер 16. червня 1953 р. в 69 році життя. Покійний походив зі села Завадів, Зах. Україна. Оставив в смутку три сини. Похорон відбувся 20. червня з похоронного заведення П. Яреми 129 Е. 7 вул., до Церкви св. Юрія, а відтак на цвинтар Кальварія. — В. И. П.!

П. Барнич, секр.

Вже появився в продажі твір ОЛЕНИ ЗВИЧАЙНОЇ

Миргородський Ярмарок

виданий в 20-літню річницю жалоби страшного голоду на Україні, що був витворений московсько-большевицькою владою в роках 1932-33

ЦІНА 60 ЦНТ.

Замовлення слати:
"SVOBODA"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N.J.

Різноманітні твори сучасних наших учених знайдете в новім виданні УВАН

Науковий Збірник т. I.

Ціна $2.00.—Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

ТУРБУЄ ВАС ВАШЕ ВОЛОССЯ?

Якщо ви стурбовані тим, що ваше волосся занадто випадає або рветься на кінчиках через неприродну сухість, ви зрадієте, як довідаєтесь від людей, що колись хворіли на випадання волосся на голові. Вони врятували себе від цієї недуги вживанням нового ліку, що зветься ТРАЙСАН (TRYSAN).

Доходять відомості, що ці й інші турботи з волоссям, які бувають від сверблячки, малого лишаю тощо, припинилися завдяки правильному вживанню цього чудового ліку.

Не зволікайте, аж поки погіршає стан вашого волосся, а зараз же вживайте ТРАЙСАНУ. Ми маємо його тепер в обмеженій кількості. Ви зможете дістати його за спеціяльну ціну, коли надішлете поштою повідомлення до TRYSAN Co., Box 226, Dept. 201, Peekskill, N. Y. Звідти вишлють вам дві трилярові пачки за $5, тобто із знижкою $1 від звичайної ціни. Коли посилати післяплатою (C. O.D), тоді додати ще поштову доставу.

Ім'я ______
Адреса ______
Місто ______ Стейт ____

ІВАН БУНЬКО

УКР. ПОГРЕБНИК

по ціні так низькій як $150

Обслуга чесна і найкраща

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях

Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.

PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

● РОЗШУКИ ●

МАРІЯ МАРТІН з Бофало!

Проситься зголоситися по листа в Адміністрації „Свободи".

"SVOBODA"
81-83 Grand Street
Jersey City 3, N. J.

ПОДЯКА

На весіллі Шановного Друга й Подруги Петра й Іванки Шкафаровських, яке відбулось 23. травня 53. в Ню Йорку, присутні гості жертвували $49.25 на допомогу хворим і раненим бувшим воякам УПА в Німеччині.

Молодій Парі много щасливих літ, Шановним Жертводавцям щира подяка.

Головна Управа Т-ва Бувших Вояків УПА

КНИГИ ВІЧНІ!

На спеціяльному випродажі книг, можете набути дуже дешево:

Д-р С. Демидчук: Знання життя.—Ціна 20 ц.

П. Свій. Теорія політики. — Ціна 40 ц.

Твори Олеся: Поезії. Т. V.
Чужиною. — З журбою радість обнялась. — На зелених горах.
Всі чотири за $1.00.

Замовлення слати:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

Потребам школи і самоосвіти відповідає найновіша

ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ

Проф. М. ДОЛЬНИЦЬКОГО

Замовляти в „Свободі".

ЦІНА $1:50

"SVOBODA"
P. O. Bdx 346, Jersey City, N.J.

СИВЕ ВОЛОССЯ ЩЕЗАЄ

БЕЗ ФАРБУВАННЯ

Чудовий препарат можна тепер дістати, щоб повернути сиве волосся до природної темної краски, наче магічним способом. Коли уживати його кожного дня на короткий час, він поступово і чудесно перемінює сивий вигляд на природний колір. Тямте: темне волосся дає вигляд молодости.

Якщо ви хочете випробувати цей дивуючий препарат без риску, то вишліть оцей вирізок до TRYSAN CO., Dept. 67, Peekskill, N. Y. Звідти вишлють вам 2 півтретя-доларової вартости пляшки за $4 з додатком Федерального податку в 80 цнт. Це знижка в $1.20 на правильній ціні. Якщо, після ужиття згідно з вказівками, ви не будете задовільні з якихнебудь причин, вам звернуть повну грошеву заплату.

Ім'я ______
Адреса ______
Місцевість ______ Стейт ____

МУЖЧИНИ, ЖІНКИ

Якщо ви не вдоволені тим, що не можете втішатися вигодами, які вам дає ПРИРОДА, тому що вам їх замало або не до вподоби, з недостачі належних вітамінів в щоденній дієті, то прочитайте оце.

Вас повинні спеціяльно цікавити вістки від тих, що мали найбільші добродійства з уживання формули, знаної як TRI-X. Це та формула, якої щоденна доза дає більше ніж мінімальне запотребування для дорослих деяких загально признаних вітамінів.

Якщо ви відчуваєте, що ви теж можете скористати з такого складника, то ви будете раді довідатися, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлете оцей вирізок до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 3, Peekskill, N. Y. Звідти вишлють вам негайно пачку вартости $3.50 відворотною поштою. Не потребуєте посилати грошей з замовленням. Заплатите поштареві при доставі.

Ім'я ______
Адреса ______
Місцевість ______ Стейт ____

Уже маємо книжку, за якою так багато наших читачів питало, як у „Свободі" появились статті М. Дурдели про комунізм. Цею книжкою є

МАРА КОМУНІЗМУ

у якій автор, М. Дурделла, пояснює, що таке комунізм, ґрунт, на якому він росте та подає способи боротьби проти нього.

Книжка дуже актуальна і надається до масового поширення.

Ціна усього тільки 50 центів.

Замовляти:

"SVOBODA", P. O. Box 346. Jersey City 3, N. J.

СТІНСОН

УКРАЇНСЬКІ ГРАМОФОННІ ПЛИТИ

ГАРНИЙ ДАРУНОК ВАШИМ ПРИЯТЕЛЯМ І РІДНИМ

ПОВНУ ОПЕРУ наспівану в КИЇВСЬКІЙ ОПЕРІ „НАТАЛКА ПОЛТАВКА"

награну на 17-ох нерозбивальних платівках у DE LUXE виданні, в скіряному альбомі.

МОЖНА НАБУВАТИ ВІД 20-го ЛИПНЯ.

Просимо замовляти вже тепер.

ОБМЕЖЕНИЙ НАКЛАД

ПРОДАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ НА ЗАМОВЛЕННЯ ЦІНА $15.00

МИ МАЄМО НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР УКРАЇНСЬКИХ І РОСІЙСЬКИХ ГРАМОФОННИХ ПЛИТ.

Постачання по всіх країнах світу. Домагайтеся повного безплатного каталога плит СТІНСОНА в найближчій крамниці, або пишіть за ними до:

UNION SQUARE MUSIC, Inc.

27 UNION SQUARE WEST, NEW YORK 3, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 3092. Таємний риск.

LIFTING HIMSELF INTO THE FLUE, TARZAN DISCOVERED THE SECRET OF THE FIREPLACES -- A GLOOMY, NARROW PASSAGE WITHIN THE PALACE WALLS!

THE DUST OF CENTURIES LAY DEEP BENEATH HIS FEET AS HE FELT HIS WAY THROUGH THE DARKNESS.

PRESENTLY A DIM GLOW BECAME VISIBLE ABOVE ANOTHER OPENING IN THE FLOOR.

HIS SENSITIVE NOSTRILS TESTING THE LIFT OF AIR COMING UP FROM THE APARTMENT BELOW, HE GAZED DOWN INTO ANOTHER UNUSED FIREPLACE.

Підносячися в комині, Тарзан відкрив таємницю комина... похмурий вузький коридор в середині стін!

Пил сторіч глибоко лежав під його стопами, коли він намацував свій шлях в темряві.

Незабаром неясний блиск було видно понад іншим отвором у підлозі.

Його чуйні ніздря випробували струм повітря, що виходило вгору з кімнати внизу, і він пильно вдивлявся в інший коминок внизу.